

NAWIĘZAĆ (20) *vb pf*

Oba a jasne (w tym w pierwszym 1 r. błędne znakowanie).

W inf -wiąz-. ◊ W pozostałych formach -wiąz-.

inf nawięzać (2). ◊ fut 3 pl nawiążą (1). ◊ praet 1 sg m nawiążąłem (1). ◊ 2 sg m -ś nawiążął (1). ◊ 3 sg m nawiążał (2). f nawięzała (1). ◊ 3 pl m pers nawięzali (2). ◊ plusq 1 sg m -em był nawięzał (1). ◊ imp 2 sg nawiąż (2) WitosłLut, SapEpit, nawięży (1) RejZwierz. ◊ impers praet nawięzano (1). ◊ part praet act nawięzawszy (5).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI(XVIII) — XVIII w.

1. Przywiązać, związać, zawiązać wiele (z subiektywnym odczuciem wielości) [w tym: czego (pl a. sg rzeczownika bezpostaciowego), kogo a. wiele kogo (14)] (15) :

a. Wiążąc przymocować coś do wielu obiektów lub wiele czegoś do jednego obiektu (6) : RZeżyfz brácie ten kábat/ łznurkuy obercuchy/ Náwiężyfz tych feretow [= błyszczących ozdób]/ rozwięzay łańcuchy. RejZwierz 122v; także go [posąg Pioruna] w Dnieprze nawięzawfzy kámieni vtopiono. StryjKron 140.

nawięzać czemu (żywotne) do czego (1): nawięzálá gołębiom ognia do nog/ także wroblom puściła ie BielKron 427v.

nawięzać czemu (żywotne) na co (1): Potym [gałęzie] łłomámi przekłádáiąc á prochy á liárkami przetrzáłáiąc kazał wołom ná rogi náwięzác RejZwierc 163.

nawięzać na kogo (1): łam łzedł z Izáákkiem náwięzawfzy náń drew ná mieyfce náznáczone BielKron 12v.

Zwrot: »nawięzać na łańcuch« (2): ktorzy [Mangowie] v Turkow kupiują niewolniki/ nawiążą ich ná ieden łańcuch pięćdziesiąt álbo łszéćdziesiąt BielKron 261v.

b. Zrobić węzły (2) :

Zwrot: »węzłow (a. węzełków) nawięzać« [w tym: na czym (1)] (2): A wezłow miałto paćzierzy Na powrozie czo wenj wierzy Wífedy nawiazal przed łobą RejKup cc4; drugi obie węzełkow nawięzawfzy/ paciorki łobie vłtáwione łzemrał RejPos 327.

c. Skrępować (6) : BielKron 427v; StryjKron 537; Synów Boiárłkich wielką liczbę nawięzано/ Y łtrzelców Duńłkich poczet niemáły przygnano. KochJez B2.

W porównaniu (1): Káždy żoraw po kilku dołtał łobie chłopow/ Ledá kto nawięzál ich iák konopnych łnopow. KmitaSpit C2v.

Zwrot: »więźniów nawięzać« (2): Gdzieś [...] Liczbę nieprzeliczoną wsi w popiół obrócił/ Więźniów zacnych nawięzál/ niełtycháńá plonu Moc wypędził KochJez A3v, B3.

d. Obwiązawszy zrobić pęk czegoś (1) : W glinę pożyway gárdliną álbo trzcina: á nie małzli trzciny/ tągáná łłomą kitek nawięzawfzy GostGosp 96.

2. Zrobić zawiniątko (1) :

Zwrot: »węzeł [czego = z czym] nawięzać« (1): On kazał węzeł źiemie nawięzác/ trawy nárwác/ wody z Dunáia nábrawfzy połtał im. BielKron 299.

3. Naciągnąć struny na instrumencie muzycznym (4) :

nawięzać co [= *struny*] (2): Iużem był porwał bárdony Y náwiązał nowé łrony *KochFr* 5; *WitosłLut* A2v.

nawięzać co [= *instrument*] (2): Czylim ia tobie ná to mowną Lutnią dáłá/ Zeby tylko v ćiebie w kącicie proznowála. Wítań á náwiąż ią znowu oto małz y łrony *WitosłLut* A2v. *Cf nawięzać co czym czym*.

nawięzać co [= *instrument*] *czym* [= *strunami*] *czym* [= *za pomocą czego*] (1): Przeto rychło Apollo łtronámi złotymi Lutnię náwiąż (niemiełzkay) páłcy łubtylnymi. *SapEpit* A3.

Formacje współrdzenne cf WIĘZAĆ.

Cf NAWIĄZANIE, [NAWIĄZANY]

RS